

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Ο ΓΕΝ. ΑΡΧΙΑΤΡΟΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

Ν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἰωάννου Μαζαράκη, θανόντος τὸν Ἰού-
νιον τοῦ 1900, ἡ ἐπιστήμη, ὁ στρατός, ἡ πατρις ἀπώλε-
σαν ἐν ἀπὸ τὰ ὀλίγα σεμνώματά των. Διότι ὁ ἀείμνηστος
ἀνὴρ ὑπῆρξεν ὄντως ἐξέχουσα φυσιογνωμία, ὄχι μόνον ὡς
ἀληθῆς ἱεροφάντης τῆς ἰατρικῆς καὶ κάτοχος παιδείας εὐ-
ρυτάτης, ἀλλ' ὑπὸ ἔποψιν ἰδίως χαρακτήρος καὶ θελήσεως σιδηρᾶς καὶ
ἀτέγκτου πρὸ τοῦ καθήκοντος. Εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν αἱ ἀγαθαὶ φύσεις σο-
βοῦσι πρὸ τῆς πολιτικῆς διαφθορᾶς καὶ οἱ χαρακτῆρες λιγύζονται ὑπὸ τὸ
μαστήγιον τῆς κοινωνικῆς ἀνάγκης καὶ αἱ ευγενεῖς ὄρμαι ἀποπνίγονται
καὶ ἡ ἀλήθεια πτήσσει πρὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας, ὁ Μαζαράκης ὕψου
αἰέποτε τὸ μέτωπον καθαρὸν, διότι αἰέποτε ἐκέκτητο τὸ ἀπαράμιλλον
ἠθικὸν σθένος νὰ ἐκτελεῖ πανταχοῦ τὸ καθήκον του, ἀδιαφορῶν ἂν ἡ εὐ-
θύτης καὶ ἡ φιλαλήθειά του ἡ παροιμιώδης προσέκρουε καὶ συνέτριβε τὰς
μικροφιλοτιμίας ἢ τὰ πλάγια συμφέροντα τῶν ἄλλων. Δύναται τις νὰ εἴπῃ
ὅτι ἐπὶ μίαν πεντηκονταετίαν ὑπῆρξεν ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ καθήκοντος πρὸς
τὴν ἐπιστήμην, πρὸς τὴν πατρίδα, πρὸς τὸν στρατὸν, πρὸς τὴν κοινωνίαν,

πρὸς τὴν οἰκογένειαν. Ἀπὸ τοὺς ἰδεώδεις καὶ πατριαρχικούς ἐκείνους τύ-
πους τῆς οἰχομένης γενεᾶς, οἵτινες διέρχονται ὡς ἀπιθανότητες ἐν μέσῳ
τῆς πεζῆς καὶ πλαδαρῆς πραγματικότητος τῶν συγχρόνων.

Γεννηθεὶς ἐν Κύνῳ τῷ 1824 ἐξ ἐπιφανοῦς τῆς νήσου οἰκογενείας,
ἐξέπαιδεύθη ἐν Ἀθήναις καὶ ἐγένετο ἐκ τῶν πρώτων διδακτόρων τοῦ Πα-
νεπιστημίου. Ὑποστάς δὲ καὶ δευτέραν δοκιμασίαν κατετάχθη ὡς στρα-
τιωτικός ἰατρός ἐν τῷ τότε κατὰ πρῶτον καταρτιζομένῳ ὑγειονομικῷ κλάδῳ
τοῦ στρατοῦ, συμπληρώσας εἰτα τὰς σπουδὰς του ἐπὶ τριετίαν ἐν Ἑσπε-
ρία. Κατὰ τὸ μακρὸν διάστημα τοῦ σταδίου του διηύθυνεν ἐκ περιτροπῆς
πάντα σχεδὸν τὰ νοσοκομεῖα τοῦ Κράτους καταλείπων τὰς ἀρίστας ἀνα-
μνήσεις διαπρεποῦς ἐπιστήμονος καὶ στιβαροῦ ἀρχηγοῦ τῆς ὑγειονομικῆς
ὑπηρεσίας, ἣτις ἐθαυμάσθη ἰδίᾳ κατὰ τὰς ἐπιστρατείας τοῦ 1878, 1881
καὶ 1885. Τῷ 1881 ἀπεστάλη κατ' ἐκλογὴν εἰς Θεσσαλίαν πρὸς σύστα-
σιν τῶν πρώτων αὐτόθι στρατιωτικῶν νοσοκομείων παρακολουθήσας ἐνθου-
σιωδῶς τὸν στρατὸν τῆς κατοχῆς. Βαθυτάτην δ' αἴσθησιν εἶχον καταλείπει
τότε αἱ πλήρεις ἱστορικῶν γνώσεων καὶ γλαφυροῦ ὕφους ἀνταποκρίσεις
του ἐν τῷ «Αἰῶνι» περὶ τῆς ἱστορίας τῆς Θεσσαλίας ἀπὸ τῶν παλαιστά-
των χρόνων μέχρι τῶν νῦν. Διότι ὁ ἀείμνηστος Μαζαράκης δὲν ἦτο μόνον
τῆς ἱατρικῆς μύστης, ἀλλὰ καὶ σοφὸς αὐτόχρημα, βαθύς γνώστης τῆς ἀρ-
χαίας γλώσσης καὶ φιλολογίας καὶ δεξιότατος χειριστὴς τῆς γραφίδος. Αἱ
ἐκάστοτε ἐκθέσεις καὶ τὰ ὑπομνήματα, ἃσα ὑπέβαλλεν ἐν σχέσει πρὸς τὴν
ὑπηρεσίαν τοῦ ὑγειονομικοῦ κλάδου, ἦσαν ἀληθῆ ἀριστουργήματα καὶ
ὑπὸ ἔπαινον ὕφους καὶ γλώσσης. Τῷ 1872, ἡ ἰδιαίτερα πατρίς του Κέα
ἀπέστειλεν αὐτὸν πανηγυρικῶς ἀντιπρόσωπόν της εἰς τὸ Κοινοβούλιον.
'Ἄλλ' ὁ Μαζαράκης δὲν ἦτο ἐκ τῶν εὐπλάστων ἐκείνων ἀνθρώπων τῆς ἡμέ-
ρας τῶν προσαρμοζόντων ἑαυτοὺς κατὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς κρατούσης πολι-
τικῆς. Ἀπέριττος καὶ ἀνεπιτήδευτος, λάτρις τοῦ καθήκοντος καὶ φίλος
τῆς ἀληθείας ἀπόητος, κατέχτα μὲν τὸν θαυμασμόν τῶν ὀλίγων, ἀλλὰ δι-
ήγειρε καὶ τὴν δυσἀρέσκειαν τῶν πολλῶν. Διό, ἀποχωρήσας ἑνωρὶς τῆς
πολιτικῆς, ἀφωσιώθη ὀλοψύχως εἰς τὴν ἐπιστήμην, ἀφιλοκερδῶς παρέχων
τοῖς δεομένοις τὰς φιλανθρώπους εὐεργεσίας αὐτῆς. Ὡς ἀνώτερος ὑγειονο-
μικὸς ἐπιθεωρητὴς διέπρεψε διὰ τὸ αὐστηρὸν καὶ φιλοδίκαιον τοῦ χαρακτή-
ρος, προτείνων μετὰ θάρρους πάντοτε τὴν προαγωγὴν τῶν ἱκανῶν ἀξιωμα-
τικῶν τοῦ κλάδου του καὶ τὴν στασιμότητα τῶν μὴ παρακολουθούτων τὰς
προόδους τῆς ἐπιστήμης. Κάποτε εἶχεν ὑποβάλει ἀναφορὰν πρὸς τὸν τότε
Ἐπουργὸν τῶν Στρατιωτικῶν Δημήτριον Γρίβαν, ἐν ἣ θεωρῶν ἀνεπαρκεῖς
τὰς ὑπουργικὰς ὁδηγίας, ὑπεδείκνυε μετὰ θάρρους καὶ ἐπιστημονικῆς ἀκρι-
θείας τὰ ὑπὲρ τῆς ὑγεινῆς τοῦ στρατοῦ ἀναγκαῖα μέτρα. Ὁ Γρίβας, τοῦ
ὁποίου τὸ δεσποτικὸν καὶ ὑπεροπτικὸν ἐτρέθη ἐκ τῆς παρρησίας τοῦ Μα-
ζαράκη, ἐπέβαλεν αὐτῷ νὰ περικύψῃ ἐκ τῆς ἀναφορᾶς, ἀνακαλῶν οἰονεῖ,
περικοπὰς τινὰς, εἰς ἃς διέβλεπε πνεῦμα ἐπικρίσεως τῶν διατεταγμένων
ἐπὶ ἀπειλῇ παύσεως εἰς ἀργίαν. Ἄλλ' ὁ Μαζαράκης, δι' ἀπαντήσεως με-
στῶν ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων εἰλημμένων ἐκ τῆς ἐπιστήμης, ὑπε-
στήριξε μετὰ μείζονος σθένους τὸ ὀρθὸν τῶν προτάσεων του, δηλώσας ὅτι,
προκειμένου περὶ θέματος μάλιστα ἐπιστημονικοῦ, οὐδεμία ἀπειλὴ θὰ
ἰσχύσῃ νὰ τῷ κλονίσῃ τὰς πεποιθήσεις. Θαυμάσας δὲ ὁ ἀγέρωχος ὑπουρ-

γός τὸ ἀπτόητον τοῦ Μαζαράκη καὶ ἐκτιμήσας τὴν ἀσυνήθη τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ ἀνεξαρτησίαν, οὐ μόνον δὲν προσέθη κατ' αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ βραδύτερον, Ἀρχηγὸς τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ στρατοῦ γενόμενος, προσέλαβεν αὐτὸν παρὰ τῷ Ἀρχηγείῳ ὡς Διευθυντὴν τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας καὶ ὡς ἰδιαιτέρον του ἱατροῦ.

Ἄλλ' ὁ Μαζαράκης, τοῦ ὁποίου ἡ μετριοφροσύνη καὶ μετριοπάθεια ἡμιλλᾷτο πρὸς τὴν ὑπέροχον ἰκανότητά του, δὲν ἦτο ἐκ τῶν ἀνθρώπων, οἵτινες δημιουργοῦν θόρυβον περὶ τὸ ὄνομά των καὶ δι' ἐκλιπαρήσεων καὶ θυμιμάτων πρὸς τοὺς ἐκάστοτε ἰσχυροὺς κατορθώνουν νὰ ἐκμεταλλευθῶσι τὴν ἰδίαν ἀξίαν. Ἱεραρχικῶς προαχθεὶς μέχρι τοῦ ἀνωτάτου βαθμοῦ τοῦ κλάδου του ἀπεδέχθη μόνον τὰς τιμὰς, ὧν ἠξίωσεν αὐτὸν ἡ πολιτεία, τιμήσασα καὶ διὰ τοῦ Σταυροῦ τῶν Ταξιαρχῶν.

Ἄλλ' ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον κατηγλάϊζε τὸν αἰμίμηστον ἄνδρα, ἦτο ἡ πρὸς τὴν οἰκογένειαν μεγάλη αὐτοῦ στοργή καὶ ἀφοσίωσις. Εὐτυχήσας νὰ ἐνωθῆ διὰ γάμου μὲ ἑλληνίδα ὑπερόχου μορφώσεως καὶ σπανίων χαρισμάτων, τὴν θυγατέρα τοῦ Γερουσιαστοῦ καὶ ὑπουργοῦ ἐπὶ Ὄθωνος Γεωργίου Διωνιᾶνος Ἀγανίκη, τὴν θαυμασίαν καὶ ἀλησμόνητον καὶ καλλιτεχνικὴν ἐκείνην γυναικείαν φύσιν, ἧς τὴν εἰκόνα καὶ τὴν βιογραφίαν πρὸ ὀκταετίας παρέσχε τὸ ἡμέτερον Ἡμερολόγιον θρηνοῦν τὴν ἀπώλειάν της. ἀφωσιώθη εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν τέκνων του, ἔχων πολῦτιμον ἀρωγὸν καὶ σύμβουλον εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἔργον τὴν μεγάλην διάνοιαν καὶ τὴν μεγάλην καρδίαν ἐκείνης, ἧς ὁ θάνατος ἐπόμενον ἦτο νὰ πλήξῃ καιρίως τὸν ἀπορφανισθέντα σύζυγον.

Τοιοῦτος ἐν συνόψει ὁ αἰμίμηστος Ἰωάννης Μαζαράκης ὅστις, ἀπερχόμενος τοῦ κόσμου τούτου ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε τὴν πολλαπλὴν αὐτοῦ ἀποστολήν, καταλείπει ὄνομα ἐπίζηλον εἰς τὰ τέκνα του καὶ αὐτὰ κληρονόμους τῶν πατρικῶν ἀρετῶν.

Ο ΕΡΩΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΤΗΣ

ΜΙΑ φορὰ ὁ Ἔρωτας μὲ πολὺ - πολὺ καμάρι,
παίρνει κάμποσες καρδιές, βγαίνει στὸ παζάρι,
κι' ἀρχινᾷ νὰ ξεπουλᾷ ἄν καλὸς πραγματευτής.

Τοῦ ματιάζω μιὰ καρδιά καὶ τοῦ λέω! — «Βρὲ παιδί μου,
χρήματα δὲν ἔχω γώ· δὸς μού την, νά! τὴν ψυχὴ μου,»
Σκᾶ ἔς τὰ γέλοια ὁ πονηρὸς καὶ μοῦ λέει: «Τοῖς μετρητοῖς!»

ΣΑΤΑΝΑΣ